

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Коваленко А.О.
 Науковий керівник – Худолій Ю.С., к.е.н., доцент
 Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
 (м. Полтава, Україна)

ІНФЛЯЦІЯ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД ТА ШЛЯХИ ЇЇ СТРИМАННЯ

Воєнний період завжди супроводжується підвищенням індексу інфляції в країні. У період війни збільшуються витрати держави, зменшується пропозиція на товари та послуги. Також воєнний стан вадить фінансову стабільність держави. Тому важливо вміти досліджувати та контролювати рівень інфляції.

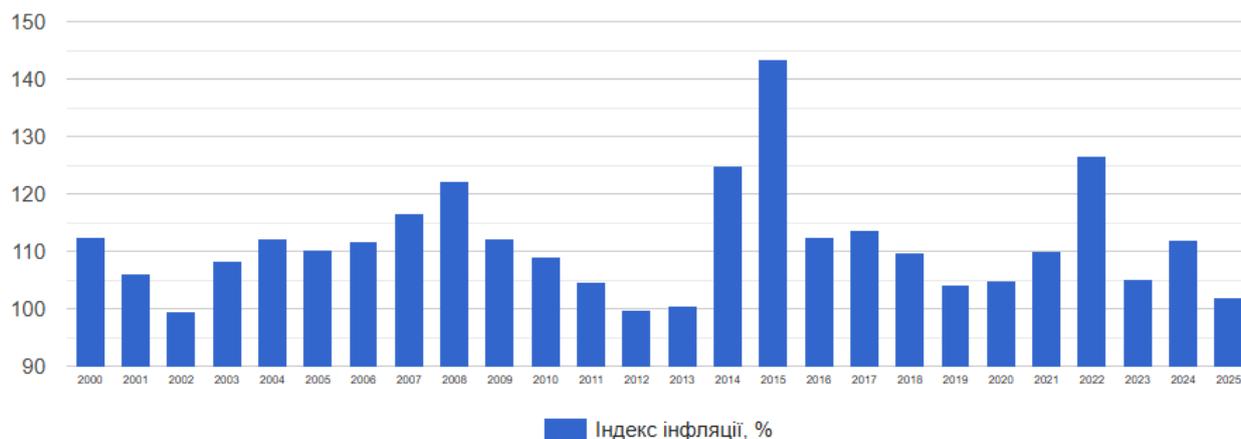

Рис. 1. Динаміка індексу інфляції в Україні з 2000 по 2025 рр.

На рисунку 1 наведений темп інфляції у відсотках з 2000 року по 2025. На рисунку ми бачимо швидке зростання темпу інфляції у 2014 році (анексія Криму) та у 2022 році (початок повномасштабного вторгнення). Як видно на рисунку темп інфляції в 2014-2015 роках був 124,9% та 143,3% відповідно. Та на початок повномасштабного вторгнення 2022 рік темп інфляції досяг 126,6% за рік.

Розглянемо основні причини інфляції в країні у військовий період.

Невпевненість населення та підприємств у ефективності держави – це призводить до того, що населення менше відкриває депозити в банках, а підприємства, в свою чергу, менше беруть кредити на відкриття/розширення бізнесу.

Руйнування виробничої інфраструктури – ця проблема є дуже важливою в країнах з воєнним станом. У разі пошкодження виробничих потужностей бізнесу, малий та середній бізнес перестає бути конкурентоспроможним.

Зростання державних витрат на гуманітарну допомогу та оборону – держава змушена брати гроші з державного бюджету та зазвичай в бюджеті немає стільки грошей і держава вимушена, або брати в борг, або друкувати гроші, що негативно позначається на рівні інфляції.

Зменшення обсягів виробництва та пропозиції на товари – так як граничні витрати на виробництво товарів збільшилося то підприємства вимушені підіймати ціни на товари або зменшувати обсяг виробництва задля максимізації прибутку.

Далі розглянемо основні наслідки інфляції в умовах війни.

Зниження рівня життя населення – завжди, коли інфляція збільшується, то рівень життя населення падає. Це пов'язано з ростом цін на товари і послуги.

Зменшення заощаджень та інвестицій – в країнах з високим рівнем інфляції через низький рівень життя в населення не завжди достатньо коштів на закриття базових потреб.

Шляхи стримання інфляції наступні.

Жорстка монетарна політика – цей метод стримує інфляцію через центральний банк а саме:

- підвищення облікової ставки (здорожчання кредитів зменшує попит на гроші та охолоджує економіку);
- обмеження грошової маси (контроль за кількістю грошей в обігу);
- операції на відкритому ринку (продаж державних облігацій для вилучення надлишкових коштів із обороту);
- контроль за валютним курсом (зменшення девальваційних очікувань).

Фіскальна політика – цей метод стримує інфляцію через уряд, а саме:

- зменшення державних витрат;
- підвищення податків (зменшує купівельну спроможність та попит, що в свою чергу зменшує кількість грошей у населення після сплати податків та не дає виробникам збільшувати ціни на товари, так як ризикують втратити покупців);
- бюджетна дисципліна (скорочення дефіциту бюджету, прозорі державні витрати);
- залучення міжнародної фінансової допомоги – Міжнародна допомога допомагає закрити низку потреб економіки країни таких як: відновлення інфраструктури, закупівлю продуктів та енергоносіїв, гуманітарна допомога.

Також варто відмітити роль міжнародної спільноти у врегулюванні інфляції.

Надання фінансової та технічної допомоги – надання допомоги з боку інших країн може допомогти зменшити витрати на техніку для ведення війни та гроші зможуть допомогти задовольнити базові потреби населення та в свою чергу призупинити приріст темпу інфляції.

Фіксовані ціни на гуманітарні товари – під час воєнного стану завжди потрібно багато гуманітарних товарів, а призупинення росту цін на гуманітарні товари допоможе населенню та державі зберегти кошти для забезпечення інших потреб.

Стабілізація економіки через інвестиції та реформи – залучення інвестицій допоможе облегшити тиск на центральний банк та провести реформу задля зменшення рівня інфляції.

Інфляція під час воєнного періоду зростає через скорочення виробництва, збільшення державних витрат та руйнування інфраструктури, але її можна стримувати. Це може відбуватися різними способами, наприклад, які були запропоновані вище.

Список використаних джерел

1. Базилевич В., Базилевич К., Баластрик Л. Макроекономіка. 4-те видання, 2008 р. URL: <https://adastra.org.ua>.
2. Онищенко В.О., Довгаль Ю.С., Савченко Т.В. Дослідження впливу грошово-кредитної політики на макроконкурентоспроможність країни. Вісник Української академії банківської справи. 2011. № 2. С. 7–12.
3. Hlushko, A. & Khudolii, Yu. Financial technologies as a factor in the innovative development of the banking system. Chapters of Monographs, in: “Intellectual capital is the foundation of innovative development '2025””, Monographic series «European Science». Karlsruhe, Germany, ScientificWorld-NetAkhatAV, March, 2025, Book 38, Part 3, pages 19–27. DOI: 10.30890/2709-2313.2025-38-03
4. Худолій Ю.С., Василенко О.І., Шклярчук А.В. Використання інфляційного таргетування, як інструменту забезпечення фінансової безпеки країни // Економіка і організація управління: зб. наук. праць ДонНУ. 2016. № 1 (21). С. 212 – 218.
5. Бабець В.А., Худолій Ю.С. Облікова ставка як інструмент регулювання інфляційних процесів в Україні в умовах воєнного стану // Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи: матеріали V Міжнар. наук.–практ. конф., 23 листоп. 2023 р. Полтава: Нац. ун–т ім. Юрія Кондратюка, 2023. С. 71–73.
6. Hlushko A.D. Conceptual principles of reforming the tax system of Ukraine in the conditions of European integration. Prospects for the development of finance in the conditions of European integration of Ukraine: monograph. Tallin: Estonia, IRETC MTÜ, 2022. P. 120–148.